

אלבום זה מוקדש לזכרו של:

סמ"ר שמעון ביטון

אשר נפל בעת מילוי תפקידו
בתאונת אימונים צבאית

1968-1990

שמעון ביטון ז"ל נולד במרקש,
מרזקו ב- 27.4.1968, כ"ט
בניסן תשכ"ח.

להורים אליעזר ואסתר
לבית משפחת ביטון

המשפחה עלתה ממרזקו
והתיישבה בעיר דימונה שם
שמעון למד את לימודיו
היסודיים

לאחר מכן משפחתו עברה
להתגורר בירושלים מאחר
והוריו רצו מאוד להתיישב בעיר
הקודש

שמעון סיים את לימודיו
בבית הספר התיכון ג'נוגלי

משפחת ביטון

ההורים אלעזר ואסתר ביטון

שמעון ואחותו בלוריה

זמן איכות עם האחייין אדם

אנצח אחי אצבא אוקת תמי
וניפאס בסוף אתה יוצ
ויש לי חברים אבא עס הם
כביס

אל מול אורק המשע

כשצובים הולכים לים
אכן הים מלוח

וצה צובה שחזיר ציון אפס
לא עעעס

אנצח אחי....

תקופת נעוריו-

שמעון ז"ל היה חובב קריאה ונהג לקרוא ספרים, היה מתעניין בפוליטיקה ובכל מה שמתרחש בארץ וקרא עיתונים רבים.

אבל תחביבו העיקרי היה הספורט בעיקר אהבה לשחק כדורסל, והיה מקדיש לתחביב זה את מיטב זמנו .
גם בזמן שירותו הצבאי נהג לשחק כדורסל בזמנו הפנוי.

חברים וכדורגל

שמעון ז"ל היה חביב על כולם ואהב
תמיד להיות עם חברים, אף על פי
שאהב מאוד את משחקי הכדורסל,
כאשר היה נפגש עם חבריו נהגו הם
לשחק כדורגל

חבריו מספרים כי שמעון ז"ל היה נער
שקט וצנוע, לא אהב להתבלט ותמיד
האיר פניו לכולם

טקס בר המצווה

שלמה ארצי הרדיו הישן

כשהיית לבושה
בבגדים של כלה מוכנה
עוד מעט ואלך
את ודאי מרגישה
לא אשאיר סימן.

גם אבי התאהב
פעם אחת באחת
ועכשיו הוא זקן עדין
ברדיו רועד הזמר כשהוא שר
על חיים ורודים

פזמון

אל תכבי את הרדיו הישן
אל תרדמי לפני שאישן
אל תכבי את האור לפני
שנקשיב לו עוד.
עובר עוד שיר ברדיו הישן
אני משאיר אותך ועף לשם
רק תקווי שעוד אחזור שעוד
אחזור.

לא אומרת לי כלום תישאר או
תלך
לא אומרת אמת גדולה
והרדיו ממול כל הלילה דולק
וברק בחלון שלה.

ושומעים שיר עלוב ובכל זאת
מוכר
מי זה שר זה אני או הוא
עקרונות, זכרונות אינם
העיקר,

הכנותיו לקראת הגיוס

לפני הגיוס לצה"ל שקד על פיתוח כושר גופני, מתוך שאיפה לשרת בחיל קרבי. היעד המועדף שלו היה חיל הצנחנים.

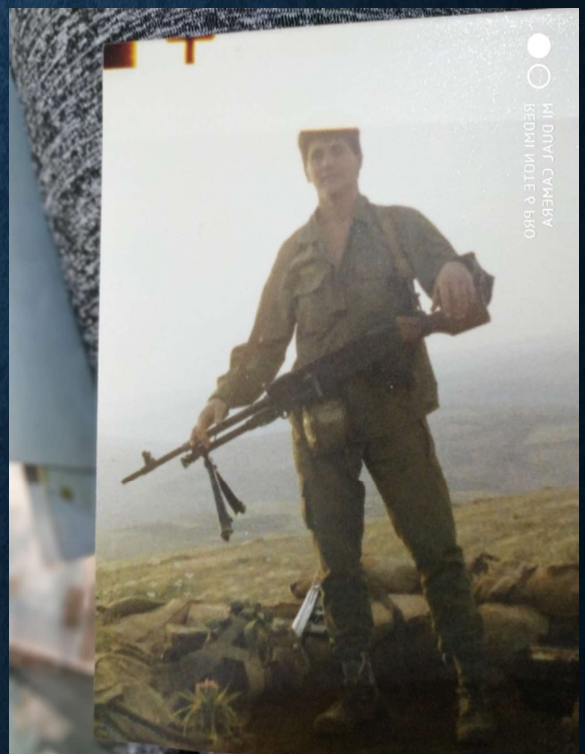
● ○ REDMI NOTE 6 PRO
MI DUAL CAMERA

הגיוס לגולני

שמעון גויס לשירות סדיר ביולי 1986 והתקבל לחטיבת גולני. בעת שירותו היה חייל ממושמע המבצע את תפקידו לשביעות רצון מפקדיו. לאחר הטירונות עבר קורס מפקדי כיתות, שסיים אותו באוקטובר 1987, והתקדם בסולם הדרגות הצבאי עד לדרגת סמל-ראשון. זמן קצר לאחר שחרורו מהשירות הסדיר, ביולי 1990, נקרא לשירות מילואים.

שמעון שמח מאוד
לשרת בחטיבת גולני,
נלחם בגבורה וביצע
את תפקידו לשביעות
רצון מפקדיו.

לאחר הטירונות עבר
קורס מפקדי כיתות,
שסיים אותו

באוקטובר 1987.

התקדם בסולם
הדרגות הצבאי עד
לדרגת סמל-ראשון.

זמן קצר לאחר
שחרורו מהשירות
הסדיר ביולי 1990,

נקרא לשירות

מילואים

השיר שלא הפסיק להתנגן לפני ששמעון
נהרג -

"מוכרחים להמשיך לנגן"

את המנצ'נה הזאת
אי אפשר להפסיק.

את המנצ'נה הזאת
אי אפשר להפסיק.

מוכרחים להמשיך
לנגן מוכרחים
להמשיך לנגן.

מפני שאת המנצ'נה
הזאת אי אפשר להפסיק....

"אני הולך לבכות לך

תהיה חזק למעלה

געגועי כמו דלתות

שנפתחות בלילה

לנצח אחי אזכור אותך תמיד

וניפגש בסוף, אתה יודע

ויש לי חברים אבל גם הם כבים

אל מול אורך המשגע

כשעצובים הולכים לים

לכן הים מלוח

וזה עצוב שלהחזיר ציוד אפשר

לא געגוע

לנצח אחי אזכור אותך תמיד

וניפגש בסוף, אתה יודע

ויש לי חברים אבל גם הם כבים

אל מול אורך המשגע

וכמו הגלים אנחנו מתנפצים

אל המזח אל החיים"

הנפילה

נפל באסון צאלים כשנקרא לשרת בשירות מילואים ב- 17 ביולי 1990 בבסיס צאלים, במהלך תאונת אימונים צבאית.

על מנת להודיע על הנפילה הגיעו לביתו שלושה חיילים ומפקד, אחותו הקטנה נעמי פתחה את הדלת והם שאלו אותה "אם אמא בבית" וסיפרו שהייתה תאונת אימונים ושמעון נהרג, אימו פרצה בבכי, אביו חזר הביתה מהעבודה והם החלו להודיע לקרובי משפחה וחברים.

נערכה הלוויה גדולה רבת משתתפים, חבריו של שמעון מהצבא הגיעו להלוויה ולשבעה ובמשך גם לאזכרות, בני משפחה וחברים הגיעו להלוויה ולשבעה.

תגייד לי איך לעצור את הדמעות
תגייד לי איפה יש עולם אחר
לחיות
תגייד לי למה אין אמת, רק הזיות
אז למה לנסות ולהמשיך עכשיו
לבכות?

לאורך הים
אין גלים יש עולם
שנשבר לרסיסים על המזח.

תגייד לי איך לעצור את הדמעות
תגייד לי איפה יש עולם אחר
לחיות
כשאנשים רצים אל תופת כמו אל
ים

אני ארוץ אל תוך האש אם יחזרו
משם

אוהבים ומתגעגעים אליך אחינו
היקר והאהוב

יזכור

תכונות אופי ע"פ מפקדו של שמעון ז"ל

במכתב התנחומים למשפחה השכולה כתב מפקד היחידה
על כך ששמעון בלט בחוסנו, ברוח ההתנדבות שלו
וברמתו המקצועית.

אסון צאלים א'

בתאריך 17 ביולי 1990
התרחשה תאונת אימונים
בבסיס צאלים שבנגב
ובה נהרגו חמישה חיילי
מילואים מגדוד 9204 של
חטיבת עודד (חטיבה 9)
התאונה נגרמה כתוצאה של ירי
מוטעה של פגז ארטילרי על
החיילים במהלך התרגיל.
בעקבות הירי המוטעה של
הפגז נהרגו חמישה חיילי
מילואים של חטיבת עודד
וביניהם
סמ"ר שמעון ביטון ז"ל.

נסיבות התאונה

תוכנית החטיבה המסתייעת כללה כיבוש מתחם אויב וכיבוש מתחם נוסף, שכוונה בהמשך "שושי". תוכנית האש כללה הנחתת אש על מתחם האויב על פי מילת ההפעלה "זמביה", ובהמשך הנחתת אש על "שושי" על פי מילת ההפעלה "חבש". קצין השיתוף הארטילרי איתן פרידמן, היה האחראי על הנחתת האש על פי התוכנית.

הכיבוש של מתחם האויב התבצע על פי התוכנית, והכוח שכבש אותה התמקם על הגבעה. בהמשך, קצין השיתוף הארטילרי התכוון להמשיך על פי התוכנית, ולהנחית אש על "שושי", אבל בטעות, במקום להשתמש במילת ההפעלה "חבש" הוא השתמש במילת ההפעלה "זמביה". קצין עמדת התותחים בסוללה הארטילרית וכן קצין הבקרה לא עקבו אחר מהלך התרגיל, ולכן לא הבחינו בטעות. נוהל הבקרה לא כלל בדיקה ואימות של נקודת ציון המטרה כתנאי לביצוע הירי, ולכן לא הבינו את הטעות באותו הזמן. כתוצאה מכך, האש נחתה על הכוח, שהיה ממוקם על מתחם האויב.

חקירת התאונה

בעקבות התאונה הוקמה וועדת חקירה. וועדת החקירה בראשות אלוף אורי שגיא קבעה שהתאונה הייתה תוצאה של טעות הקצין שיתוף הארטילרי, ולא של טעות בנוהלי הבטיחות, בתכנון או בביצוע. הוועדה לא בדקה את היעילות של נוהלי בטיחות באימוני סיוע לגייסות. וועדה מקצועית בראשות רס"ן במילואים- אבי הראל מצאה שהוראות הבטיחות לקויות, והמליצה על השינויים הבאים: בדיקה מקיפה של הוראות הבטיחות, במטרה למנוע המשך המצב של זילות מתמשכת בהוראות. הוראות הבטיחות עד אז היו הצטברות של תיקונים בעקבות אירועי בטיחות קודמים.

כתוצאה מהאופן בו הן נוצרו טלאי על טלאי, קיום הוראות הבטיחות במלואן חייב שורה ארוכה של בדיקות, שמנעו את האפשרות למתן סיוע ארטילרי בזמן אמת. כדי לעמוד ביעדי התרגיל, המתורגלים נאלצו למעשה להתעלם מחלק נכבד של ההוראות. הבדיקה המקיפה נועדה למנוע את המצב של התרשלות החוזרת על עצמה, על ידי קיצור תהליכי בדיקות הבטיחות לפני ירי.

הוספת נוהל לאימות נ.צ. מטרה על ידי קציני
הבקרה כתנאי לאישור ירי.

הימנעות מהסטת הדיון למישור המסקנות
האישיות, על מנת לאפשר התמקדות בתהליך
יישום הפקת הלקחים.

ועדת חקירה נוספת בראשות האלוף עמוס
ירון מצאה ליקויים רבים בשגרת האימונים של
הבסיס בצאלים, בפיקוד ובבקרה בנושאי
בטיחות שונים. הוועדה קבעה כי מערכת
הבקרה של בסיס האימונים, הייתה צריכה
למנוע את האסון ולאתר את טעות האנוש של
קצין הסיוע הארטילרי. זאת, אף על פי שנוהלי
הסיוע לגייסות לא כללו הנחיות מפורשות לגבי
תהליך אימות נ.צ. המטרה כתנאי לאישור ירי.

מסקנות וישומן בעקבות

התאונה

החוקר הראשון, האלוף אורי שגיא, המליץ להעמיד לדין את הפיקוד הזוטר- קצין השיתוף הארטילרי, מפקד הסיוע החטיבתי, קצין עמדת התותחנים וקצינים נוספים על הרשלנות. ועדת החקירה בראשות האלוף עמוס ירון, חשפה שורה של ליקויים בשגרת האימונים של בסיס צאלים ובעקבות ממצאיה ננזפו 2 קצינים בכירים, ביניהם מפקד הבסיס. 8 קצינים עד דרגת תת אלוף, הודחו מתפקידם, 3 קצינים עד דרגה זו ננזפו.

האלוף עמוס ירון המליץ להעמיד לדין גם את מפקד הגדוד סא"ל- רמי מימון ואת ראש ענף תותחנים בבסיס צאלים- סגן-אלוף מאיר מרציאנו. משפחות ההרוגים קבלו על כך שוועדות החקירה לא המליצו להעמיד לדין אף אחד מהפיקוד הבכיר, הממונה על אבטחת

הבטיחות.

ב-1 במאי 1993 בהמשך לעסקת טיעון, הטיל בית
הדין הצבאי עונשים קלים על המפקד גדוד, קצין
השיתוף הארטילרי ועל הקצין עמדת התותחנים.
ועדה לבחינת נושא תאונות האימונים בצה"ל בראשות
האלוף יעקב לפידות המליצה על שינוי נוהלי
האימונים, על הקמת אגף בטיחות במטכ"ל ועל
הקמת מחלקת בטיחות במפקדת חילות השדה. כמו
כן הוועדה המליצה על שינוי בנוהל הבטיחות,
שיחייב מינוי קצין בטיחות לכל תרגיל סיוע לגייסות.
נעמי (אחות של שמעון) מספרת שבמהלך חקירת
התאונה הוריה היו מאוד תמימים, נפגשו מספר
פעמים עם עובדת סוציאלית אך היו מאוד מבוגרים
ולא שלטו בשפה ולכן לא היו מעורבים בהליך
החקירה. לכן גם נמנעו מתביעה על הרשלנות
שנגרמה.

שמעון (סיפון) **ביטון**
 בן אסתר ואלעזר
 נולד בפרוקו
 עכה בהוש"ס
 נפול בעת פינוי תפקידו
 במד בתפוז התש"ן
 בן 22 בפלו תנצב"ה

שמעון ביטון ז"ל
 הנהלת רשות המיסים וחבר העובדים

הנצחתו

המשפחה ביקשה להנציח את זכרו בבית
הכנסת בירושלים בשכונת גילה במנורה
עם שמו של שמעון. מידי שנה נערך טקס
מטעם "יד לבנים" בהר הרצל ביום
הזיכרון, מגיעות משפחות שכולות,
חיילים ורב צבאי המלווים את הטקס

הכאב הוא לא ביזם שאנחנו מתגעגעים
ליקירינו שהיו ואינם,
הכאב האמיתי הוא לחיות בלעדיהם,
כשהנוכחות שלהם מתקיימת רק בראש

התמודדות המשפחה עם השכול

אביו של שמעון נהג לנחם את עצמו
בעזרת האמונה ופסוקים מהמקרא שעזרו
לו להתמודד עם השכול, התקרבות לדת
והתחזקות רוחנית.

בני משפחתו מספרים שבאירועים
המשפחתיים לאחר מותו היה המון עצב
ותחושה של ניסיון להדחיק, להכחיש.
כשאחיו הצעירים רצו להתגייס לצה"ל הם
נתקלו בסירוב מצד ההורים ובתגובה
שלילית שנבעה מהרבה כאב.

אין מילים שיוכלו

לתאר את גודל הכאב

יהי זכרו ברוך

יִזְכֹּר עִם יִשְׂרָאֵל

וְכָל לִוְחָמֵי הַמִּלְחָמָה
וְאֲנָשֵׁי קְהֵלוֹת הַיִּשׁוּבָה
אֲשֶׁר חָזְרוּ
וְכָל מִי שֶׁנִּרְצָחוּ בְּ

יִזְכֹּר יִשְׂרָאֵל
וְחֻמַּדָּתָהּ

יְהִי ז'

מגש הכסף

מילים: נתן אלתרמן

לחן: נחצ'ה היימן

והארץ תשקוט, עין שמיים אודמת
תעמעם לאיטה על גבולות עשנים,
ואומה תעמוד - קרועת לב אך נושמת
לקבל את הנס, האחד, אין שני...

היא לטקס תיכון, היא תקום למול הסהר
ועמדה למולם עוטה חג ואימה.
אז מנגד יצאו נערה ונער
ואט אט יצעדו הם אל מול האומה.

חול וחגור וכבדי נעליים
בנתיב יעלו הם, הלוך והחרש
לא החליפו בגדם, לא מחו עוד במים
את עקבות יום הפרך וליל קו האש.

עייפים עד בלי קץ, נזירים ממרגוע
ונוטפים טללי נעורים עבריים...
דם השניים יגשו ועמדו עד בלי נוע
ואין אות אם חיים הם או אם ירויים.

אז תשאל האומה שטופת דמע וקסם
ואמרה: "מי אתם?", והשניים שוקטים
יענו לה: "אנחנו מגש הכסף,
שעליו לך ניתנה מדינת היהודים".

כך יאמרו ונפלו לרגלה עוטפי צל
והשאר יסופר בתולדות ישראל.

